

Izglītības kvalitātes valsts dienests

Smilšu iela 7, Rīga, LV - 1050, tālr. 67222504 e-pasts ikvd@ikvd.gov.lv, www.ikvd.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Nr. 1D-04e/2

Izglītības kvalitātes valsts dienesta Ētikas kodekss

Izdots saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72. panta pirmās daļas 2. punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Izglītības kvalitātes valsts dienesta (turpmāk – kvalitātes dienests) Ētikas kodekss (turpmāk – kodekss) nosaka valsts pārvaldes vērtības, ētikas, profesionālās ētikas, rīcības un uzvedības pamatprincipus kvalitātes dienestā, kas ir saistoši kvalitātes dienesta vadībai, ierēdņiem un darbiniekiem (turpmāk – personāls).
2. Kodeksā iekļautās valsts pārvaldes vērtības, ētikas prasības, profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipi ir vienlīdz saistoši visam personālam neatkarīgi no ieņemamā amata.
3. Situācijās, kas nav minētas šajā kodeksā, personāls rīkojas atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 21. novembra ieteikumiem Nr. 1 “Valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipi”, kā arī vispārējām uzvedības normām.

II. Vērtības un ētikas pamatprincipi

4. Personāls rīkojas saskaņā ar šādām valsts pārvaldes vērtībām un ievēro minētajās vērtībās balstītus ētikas pamatprincipus:
 - 4.1. profesionalitāte un efektivitāte:
 - 4.1.1. izmanto un attīsta valsts darbā nepieciešamās kompetences, prasmes un zināšanas, pārņem nozares un privātā sektora labo praksi un starptautisko pieredzi;
 - 4.1.2. ir mērķtiecīgs un orientēts uz rezultātu;
 - 4.1.3. strādā efektīvi, izvirzīto mērķi un kvalitatīvu rezultātu sasniedzot ar iespējami maziem resursiem;
 - 4.1.4. rīcība, lēmumi un viedokļi ir pamatoti un izsvērti, balstīti situācijas analīzē, objektīvos faktos un datos;
 - 4.1.5. ir atvērts pārmaiņām un iesaistās jaunu pieeju un inovāciju izmantošanā valsts pārvaldē;

4.1.6. tiecas uz klientu izcilu apkalpošanu, lai ikkatrs saskarsmē ar valsts pārvaldi būtu apmierināts ar saņemto pakalpojumu;

4.1.7. tiecas mazināt administratīvo slogu un ievērot principu “konsultē vispirms”;

4.2. godprātība:

4.2.1. savus pienākumus pilda godprātīgi – godīgi, atklāti un patstāvīgi, ievērojot likumus, ētikas normas un citas saistošas prasības;

4.2.2. pildot pienākumus, ievēro objektivitāti un neitralitāti (profesionālo neatkarību). Atturas no darbības, kuras dēļ personāla vai kvalitātes dienesta godprātība, objektivitāte vai neitralitāte var tikt apšaubīta;

4.2.3. nepieļauj nonākšanu interešu konflikta situācijā un laikus informē par personiskām interesēm vai citiem apstākļiem, kas var radīt personīgu ieinteresētību un traucēt godprātīgai pienākumu veikšanai;

4.2.4. saskaņā ar noteikto kārtību informē (ceļ trauksmi) par iespējamiem pārkāpumiem, kurus novēro, pildot pienākumus, kā arī cieņpilni izturas pret personālu, kas ceļ trauksmi;

4.2.5. neatkarīgi no piederības kādai politiskai vai profesionālai organizācijai neitrāli izturas pret ikvienu personu;

4.2.6. atbildīgi izturas pret darbā iegūtu ar likumu aizsargātu informāciju un izmanto to tikai darba vajadzībām;

4.3. atbildība:

4.3.1. pienākumus pilda atbildīgi un rūpīgi, apzinoties, ka ar savu darbību ietekmē kopīgo valsts pārvaldes darba rezultātu;

4.3.2. spēj pieņemt skaidrus un pamatotus lēmumus un uzņemties atbildību par tiem;

4.3.3. nodrošina lietderīgu, saimnieciski izdevīgu, produktīvu, efektīvu un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību;

4.3.4. pārdomāti, pamatoti un taupīgi rīkojas ar nodokļu maksātāju naudu, valsts mantu un resursiem;

4.3.5. spēj atzīt savas kļūdas un uzņemties atbildību par tām;

4.4. darbs sabiedrības labā:

4.4.1. rīkojas sabiedrības interesēs, panākot iespējami lielu labumu valstij un sabiedrībai;

4.4.2. orientējas uz cilvēku, apliecinot izpratni par iedzīvotāju (klientu) vajadzībām un iespējām, ievēro privātpersonu tiesības un tiesiskās intereses;

4.4.3. pildot pienākumus, ievēro tiesiskuma un politiskās neitralitātes principu, kā arī pamatojas uz profesionāliem kritērijiem neatkarīgi no savas politiskās pārliecības;

4.4.4. ievēro visu sabiedrības locekļu līdztiesīgumu, kā arī taisnīguma principu, rodot taisnīgus un samērīgus risinājumus;

4.4.5. veido sadarbībā, uzticībā un savstarpējā cieņā balstītas attiecības ar privātpersonām;

4.5. valsts ilgtspēja un sabiedrības labklājība:

4.5.1. ar savu darbu sekmē valsts ilgtspējīgu attīstību un sabiedrības labklājību, nodrošinot labu mantojumu nākamajām paaudzēm;

4.5.2. ņem vērā un prasmīgi līdzsvaru dažādu iesaistīto pušu, nozares un valsts kopējās intereses;

4.5.3. veido pārdomātu un paredzamu valsts politiku nozarē un tiesisko regulējumu, vispusīgi izvērtējot ieguvumus, riskus un piemērošanu praksē;

- 4.5.4. domā stratēģiski un elastīgi, spēj pielāgoties pārmaiņām sabiedrībā un globālajiem procesiem;
- 4.5.5. sekmē Latvijas Republikas vērtību un tradīciju ievērošanu;
- 4.5.6. uzkrāj zināšanas, mērķtiecīgi popularizē tās, īpaši to personu vidū, kurām tās visvairāk nepieciešamas;
- 4.6. atklāta un sabiedrībai pieejama valsts pārvalde:
- 4.6.1. iesaistās, lai sabiedrībai ir viegli pieejama vispusīga, aktuāla un viegli uztverama informācija par valsts pārvaldes darbu. Skaidro iecerētās darbības, pieņemto lēmumu būtību un ieguvumus no tiem;
- 4.6.2. izvērtē, kāda kvalitātes dienesta rīcībā esoša vai tās radīta informācija būtu nozīmīga sabiedrībai, ierosina un sekmē šādas informācijas vispārpieejamības nodrošināšanu, vēlams, atvērto datu formā;
- 4.6.3. plāno un nodrošina efektīvu sabiedrības līdzdalību valsts pārvaldes darbā un lēmumu pieņemšanā. Laikus apzina ieinteresētās puses un izmanto piemērotas iesaistes formas un metodes, dodot iespēju paust viedokli un ietekmēt lēmumus, kā arī nodrošina atgriezenisko saiti, izvērtējot līdzdalības rezultātus;
- 4.6.4. pastāvīgi vērtē privātpersonu pieredzi, izzina un ņem vērā viņu vajadzības;
- 4.7. sadarbība valsts pārvaldē:
- 4.7.1. darbu valsts pārvaldē veic kā kopīgos mērķos balstītu komandas darbu, kas ietver saliedētību un saskaņotu rīcību;
- 4.7.2. veido cieņā un koleģialitātē balstītas attiecības ar citiem nodarbinātajiem un iestādēm, izrāda iniciatīvu un elastību;
- 4.7.3. ir atklāts pret personālu un citām iestādēm, veicina savstarpēju komunikāciju un informācijas apmaiņu;
- 4.7.4. iesaistās jautājumu risināšanā, kas skar vairākas struktūrvienības, iestādes vai nozares, ir atvērts sadarbības iniciatīvām ar citu jomu speciālistiem.

III. Personāla pamatprincipi saskarsmē ar publiskās varas pārstāvjiem

5. Personāls papildus likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, Interesu pārstāvības atklātības likumā, Ministru kabineta 2018.gada 21.novembra ieteikumos Nr.1 “Valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipi” un citos tiesību aktos noteiktajiem ierobežojumiem un aizliegumiem ievēro šajā nodaļā noteiktos ētiskas uzvedības noteikumus komunikācijā ar publiskās varas pārstāvjiem.
6. Personāls informē augstāku amatpersonu par savām, savu ģimenes locekļu, radnieku vai darījumu partneru personiskajām vai mantiskajām interesēm, ja tās ir vai var būt saistītas ar amata pienākumu pildīšanu.
7. Personāls atstata sevi no amata pienākumu pildīšanas vai lēmuma pieņemšanas situācijās, kad pieņemtais vai gatavotais lēmums var ietekmēt vai var radīt aizdomas, ka tas ietekmē:
 - 7.1. personāla, tā ģimenes locekļu, radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses;
 - 7.2. privātpersonas, ar kuru personāls ir saistīts, vai tās sponsoru mantiskās intereses.
8. Personāls izvērtē ikvienu ielūgumu vai viesmīlības piedāvājumu, ņemot vērā to, kāds labums no šādu ielūgumu pieņemšanas ir kvalitātes dienestam kopumā un vai tas nav saistīts ar ieinteresētību panākt kādu labvēlību piedāvātājam.

9. Personāls nepieļauj nevienlīdzīgu attieksmi, kādam no publiskās varas pārstāvjiem nodrošinot īpašas priekšrocības.
10. Personāls nepieņem no publiskās varas pārstāvja dāvanas likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpratnē.
11. Personāls neizmanto savu dienesta stāvokli un personiskos kontaktus, lai kādam no publiskās varas pārstāvjiem nodrošinātu piekļuvi augstākām amatpersonām, kas ir atbildīgas par publiskās varas pārstāvja interesēs esošo lēmumu pieņemšanu, kā arī profesionālo informāciju publiskās varas pārstāvja personiskajām vajadzībām.
12. Personāls nemaldina publiskās varas pārstāvi, tostarp radot iespaidu par iespēju tam nodrošināt īpašas priekšrocības, lai sazinātos ar citu publiskās varas pārstāvi, vai iespēju ietekmēt publiskās varas pārstāvja rīcību.
13. Personāls nelūdz publiskās varas pārstāvim materiāli atbalstīt kvalitātes dienestu, kvalitātes dienesta rīkotos pasākumus.

IV. Darba un uzvedības ētika

14. Personāls rīkojas profesionāli, tikai un vienīgi saskaņā ar tiesību aktiem un vispārējiem tiesību principiem.
15. Personāls pienākumus pilda, veicinot sabiedrības uzticēšanos kvalitātes dienestam un atturoties no darbībām, kas varētu negatīvi ietekmēt lēmuma pieņemšanu un mazināt kvalitātes dienesta autoritāti un darbības nozīmi.
16. Personāls izmanto darba laiku intensīvi un lietderīgi, lemj radoši, mērķtiecīgi un izrādot pašiniciatīvu:
 - 16.1. personāls nebaidās brīvi izteikt savus uzskatus un ieteikumus kvalitātes dienesta darba pilnveidei;
 - 16.2. personāls uz kļūdām darba procesā norāda personīgi, bez trešo personu starpniecības.
17. Personāls ir atbildīgs par pienākumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi.
18. Personāls saskarsmē ar valsts un pašvaldību, privātajām iestādēm, izglītības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, masu informācijas līdzekļiem un apmeklētājiem izturas pieklājīgi, laipni, respektējot savstarpējās tiesības un pienākumus.
19. Personāls ievēro profesionālo etiķeti, lietišķo ģērbšanās stilu un darba kultūru.
20. Nepiedienīgas, nepatiesas vai maldinošas informācijas izplatīšana par kvalitātes dienesta darbības politiku vai kvalitātes dienesta darbību personāla starpā vai ārpus kvalitātes dienesta uzskatāma par neētisku rīcību.

V. Pašpilnveide un savstarpējās attiecības

21. Personāls rūpējas par savu pašpilnveidi, profesionālo izaugsmi, kompetenci un reputāciju.
22. Personāls savstarpēji izturas ar pozitīvu attieksmi informācijas nodrošināšanā, apgalvojumu izteikšanā un padomu sniegšanā.
23. Personāls diskutējās balstās uz atklātības, savstarpējās sapratnes un koleģialitātes principiem, argumentē savu viedokli.
24. Personāls savā saskarsmē ir pieklājīgs, iecietīgs un ļaunprātīgi neizmanto savstarpēju uzticēšanos.

25. Kvalitātes dienesta vadītājs un kvalitātes dienesta struktūrvienību vadītāji izvairās no augstprātīga un autoritāra vadības stila un ievēro koleģialitāti un demokrātijas normas.
26. Personāls izvairās no intrigām, garastāvokļa ietekmes, tenkām, nomelnošanas un liekulības.
27. Personāls rūpējas par jauno kolēģu iesaistīšanu kolektīvā, daloties ar viņiem savās profesionālajās zināšanās, pieredzē un praksē.

VI. Interesu konflikts

28. Personāls ir informēts par normatīvo aktu prasībām interešu konfliktu jautājumos, pārzina iespējamās riska jomas, kurās šādi konflikti var rasties.
29. Personāls nepieņem dāvanas, viesmīlības piedāvājumus vai citus labumus no personām, kuras kaut kādā veidā varētu ietekmēt viņa pienākumu izpildi, lēmumu pieņemšanu vai radīt interešu konfliktu.
30. Personāls ar savu tiešo vadītāju izvērtē visas interešu konflikta rašanās iespējas, tajā skaitā, ja valsts civildienesta vai darba tiesiskās attiecības ar konkrēto iestādi vai personu personālam bijušas pagātnē. Ja apstiprinās interešu konflikta rašanās iespēja, kvalitātes dienesta vadītājs vai personāla tiešais vadītājs rakstveidā nozīmē citu atbildīgo personālu uzdevuma izpildei.
31. Personāls amata stāvokli un informāciju, kas iegūta, pildot pienākumus, izmanto tikai kvalitātes dienesta labā. Nav pieļaujama amata stāvokļa un valsts resursu izmantošana privāto interešu risināšanai.
32. Interesu konflikta situācijās personāls rīkojas saskaņā ar likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" normām un kodeksu.

VII. Kodeksa normu pārkāpumu izskatīšana

33. Ar kvalitātes dienesta vadītāja rīkojumu izveido kvalitātes dienesta Ētikas komisiju (turpmāk – Ētikas komisija). Tā izvērtē iesniegumus par ētikas prasību, profesionālās ētikas vērtību un uzvedības pamatprincipu ievērošanu un pēc pieprasījuma sniedz konsultācijas par ētiskas rīcības jautājumiem.
34. Ētikas komisija izstrādā tās darbības nolikumu. Ētikas komisijas nolikumu izdod kvalitātes dienesta vadītājs.
35. Kodeksa normu pārkāpuma gadījumā personai ir tiesības iesniegt iesniegumu kvalitātes dienesta vadītājam ar lūgumu nodot jautājuma izskatīšanu Ētikas komisijai. Ētikas komisija izskata iesniegumu arī gadījumos, ja to iesniegusi persona, kura nav kvalitātes dienesta personāls.
36. Ja personāla rīcība ir pretrunā ar kodeksa normām un tajā ir disciplinārpārkāpuma pazīmes, lietu izskata saskaņā ar Darba likuma vai Valsts civildienesta ierēdņu disciplinārtarbības likuma normām. Lietas izskatīšana Ētikas komisijā nevar būt pamats disciplinārsoda nepiemērošanai.

VIII. Kodeksa ieviešana

37. Kvalitātes dienesta Administratīvā daļa nodrošina personāla iepazīstināšanu ar šo kodeksu.

38. Kodeksa saturu regulāri, bet ne retāk kā reizi trijos gados pārskata Ētikas komisija un nepieciešamības gadījumā sniedz priekšlikumus kvalitātes dienesta vadītājam par kodeksa grozījumiem.
39. Ar šo kodeksu zaudē spēku kvalitātes dienesta 2009.gada 9.decembra kodekss Nr.3 "Izglītības kvalitātes valsts dienesta ētikas kodekss".

Vadītāja

Inita Juhņēviča